

Genderqueer: zestig procent vrouw, veertig procent man

**60 %
female**

**40 %
male**

Genderqueer: zestig procent vrouw, veertig procent man

De Antwerpse Mare ziet zichzelf als genderqueer: geen vrouw, geen man, maar een beetje van allebei. Loes sprak met haar over de verschillen tussen het leven als vrouw of man.

Genderqueer: zestig procent vrouw, veertig procent man

Geschreven op: 27-10-2015

Tags: [gender](#) [identiteit](#)

Loes Liemburg

Op zondag 1 november zendt de BOS de docu *Boi, song of a wanderer* uit. Daarin volgen we Nitzan, die van zoekende vrouw in zoekende man transformeert. Eigenlijk is ze geen van beide: een 'boi'. De Antwerpse Mare kent dat gevoel. Zij werd vrouw en voelt zich nu veel vrijer. "Als een jongetje nagellak wil dragen: laat hem! Hij wordt er echt geen homo van, en zo wel, who cares?"

"Zolang ik me kan herinneren, heb ik twijfels gehad," vertelt Mare, die opgroeide als Ruben". "Dingen die iedereen vanzelfsprekend vond, die snapte ik niet. Bijvoorbeeld op een familiefeest: dan gaf je je nichten een kus en je neven een hand. Dat vond ik raar."

Mare Van Hove (36) woont in een knus Antwerps *samenhuis* (woongroep) met haar vriendin en twee vrienden. Poes Asjera, die miauwt als een schorre kraai, en twee parttime stiefkinderen lopen er ook rond. Gezellig druk! We drinken koffie in de tuin: jas dicht, sjaal om, dictafoon aan.

"Ik vond het ook heel leuk om omgekleed en opgemaakt te worden door mijn zus en mijn nichtjes", vertelt Mare. "Dan ging ik daarna trots paraderen in de woonkamer, maar dan voelde ik ook: dit is eigenlijk *not done*."

Mare met haar stiefdochter

Grijze muis

Toen Mare ongeveer elf jaar was en haar seksualiteit zich begon te ontwikkelen, begon bij haar een crisis. "Ik zat toen op een jongensschool en we deden seksuele rollenspelletjes: wat als je een meisje was? Ik vond dat super! En ik dacht dat

Ook interessant

Prinses op de knikker

In het boeddhisme wordt identiteit vaak als iets gezien dat je 'los moet laten'. Maar wat nou als je dan in allemaal hokjes geduwd wordt waar je niet in

wilt? Annemarie houdt een pleidooi voor de dharma als radicaal queer gedachtegoed.

[Nog interessanter](#)

Laatste artikelen

03-12 Handel drijven op z'n Boeddha's

Boeddhisme en commercie, gaat dat samen? Loes sprak

met ex-bankier Sander Tideman en Vijay Kadam, oprichter van de boeddhistische Kamer van Koophandel.

24-11 Gestoord is het nieuwe normaal. Een recensie van de DSM 5

In het kader van de serie Sunny Side of Spirit, over de rol

van onze cultuur in hoe wij tegen geestelijk leed aankijken, leest René de DSM-V en diagnosticeert zichzelf. Is hij gestoord, of is onze cultuur gewoon niet helemaal lekker?

09-11 Oké, ik ben normaal. Wat nu?

Wat is eigenlijk een normale geestestoestand?

Het is een van de vragen die Sunny Bergman stelt tijdens haar onderzoek naar hoe andere culturen tegen psychisch welzijn aankijken. In deze column zoekt Tom Hannes naar een

27-11 Het ondraaglijke nut van kaders

In de serie Sunny Side of Spirit onderzoekt Sunny

Bergman hoe andere culturen omgaan met geestelijke problemen. Jan maakte vanwege zijn angsten en een depressie kennis met verscheidende vormen van Hollandse hulpverlening. Heel blij werd hij niet van al die kaders.

10-11 Huur eens een priester

Katholieke holebi's die willen trouwen hebben anno 2015

nog steeds een probleem: het mag niet. Loes sprak met Steven van Rent-a Priest, waarmee holebi's hun liefde wél kunnen vieren. "We geven mensen de kans om zichzelf te zijn, zichzelf niet te verloochenen."

27-10 Genderqueer: zestig procent vrouw, veertig procent man

De Antwerpse Mare ziet zichzelf als genderqueer: geen

vrouw, geen man, maar een beetje van allebei. Loes sprak met haar over de verschillen tussen het leven als vrouw

iedereen het super vond, maar iedereen staarde me aan: die is niet normaal. Ik heb mezelf toen heruitgevonden, ik ben een grijze muis geworden. Tot ver na mijn studietijd heb ik alles verdrongen.”

Uit de manier waarop Mare praat, is af te leiden dat ze dit verhaal vaker heeft verteld. Stoïcijns gaat ze verder: “In 2004 eindigde mijn relatie en toen was het tijd voor introspectie. Ik besepte: alles wat ik verdrongen heb, was toch geen *fait divers*. Ik ben toen naar het [genderteam](#) gegaan in het Universitair Ziekenhuis in Gent. In 2006 ging ik genderstudies studeren in Nijmegen om alles uit te vissen, want ik voelde mij vrouw maar deels ook man, dat was verwarrend. In 2008 begon ik met mijn eerste transitie, maar die heb ik stopgezet. In 2010 ben ik weer met de transitie begonnen en in 2013 ben ik geopereerd.”

Dertig jaar heeft Mare als man geleefd. Dat lijkt lang, maar de gemiddelde transitieleeftijd is 38 jaar in België. “Die leeftijd is nu aan het dalen,” vertelt Mare. “Jongeren kunnen nu eerder in het proces stappen en je kunt alle informatie online vinden. Ik ben daar wel jaloez op. Zelf wist ik toen niet beter. Ik dacht dat ik pervers was, dat iedereen mij zou haten.”

Genderqueer

Nitzan, de Israëlische hoofdpersoon van de documentaire *Boi*, ziet zichzelf als man noch vrouw. Als jongvolwassen vrouw tekende hij ieder dag een snorretje op zijn bovenlip. Nu heeft hij een mannenborstkas, maar nog wel een vagina. “I love my pussy,” zegt hij tegen de camera.

Mare voelt zich een beetje van beide. “Ik zie mezelf als *genderqueer*. Ik voel me ongeveer zestig procent vrouw en veertig procent man.” Dat riep de vraag op hoe ze zich maatschappelijk gezien dan moest gaan manifesteren: als vrouwelijke man of als mannelijke vrouw? Uiteindelijk werd het min of meer het laatste: “Ik zie mezelf niet als een soort travestiet. Ik heb ervoor gekozen het mannelijke te integreren in mijn eindidentiteit als vrouw.”

Publieke ruimte

Als vrouw die lange tijd als man heeft geleefd, kent Mare als geen ander de verschillen tussen man-zijn of vrouw-zijn in de publieke ruimte. “Als vrouw word je veel meer als een object gezien, zeker als mannen je mooi vinden,” legt ze uit. “Ik werkte een tijd in Brussel-Noord, dat is de prostitutiebuurt en er wonen veel migranten. Daar werd ik veel nageroepen en zelfs een keer achtervolgd. Vroeger, toen ik nog man was, bestónd dat gewoon niet. De openbare ruimte is *by default* mannelijk. De man is de standaard, de vrouw is een soort afgeleide van hem. Als man heb je veel meer persoonlijke integriteit.”

Een voorbeeld? Als Mare thuis ruzie heeft en ze wil uitwaaien in het park, dan ging ze vroeger gewoon, ook ‘s avonds. “Maar als ik nu alleen in het park zou gaan zitten en er wandelt een man voorbij, dan is de kans groot dat hij me aanspreekt. Want een vrouw alleen, daar moet je toch even mee gaan kletsen. Mag ik alsjeblieft gewoon zijn?! Nee dus.”

Naast haar irritaties ligt er voor haar een bijkomend gevaar op de loer: “Ik ben bang voor geweld, als ze erachter komen dat ik transgender ben. Het resultaat is: ik ga niet naar het park.”

Mannenemancipatie

Desondanks was Mare niet liever een man geweest. Het idee dat de mannen lekker alle macht hebben terwijl de vrouwen onderdrukt worden, vindt Mare sowieso een achterhaald jaren ‘70-idee. “Mannen worden óók in hun zijn beknot: het zijn twee kanten van dezelfde munt. Vroeger op mijn werk mocht ik geen sandalen of een T-shirt zonder mouwen aan, en moest ik kort haar hebben. Maar de vrouwen bij de receptie mochten wel lang haar hebben en sandalen aan en mooie rokken. Waarom hadden zij recht op al die expressiemogelijkheden en ik niet? Mannenemancipatie is een heel belangrijk ding. Dat speelde ook mee in mijn beslissing over de transitie: misschien had ik ooit dingen wél kunnen doen in een mannenlichaam, maar ik kon niet nog dertig jaar wachten.” Als vrouw, beaamt ze, voelt ze zich veel vrijer.

Tegenwind

Wel komt haar hervonden vrijheid met de nodige uitdagingen. “Het grootste probleem heb ik met mezelf. In de puberteit is mijn lichaam vermannelijkt, en veel daarvan kun je niet terugdraaien. Ik heb littekens, mijn botten zijn zwaarder, mijn stem ook... daar moet ik mee leren leven.”

Mare ziet zich ook met veel afkeer geconfronteerd. “Op sociale media zeggen mensen van alles. Neem bijvoorbeeld [het nieuwsbericht](#) over een man die zijn transgender vrouw verlaat. *Een man is een man, een vrouw is een vrouw, ik zou zo iemand ook in elkaar slaan*, wordt dan gezegd. Dat kan ook over mij gaan, denk ik dan. Het is moeilijk jezelf graag te zien als zoveel mensen je haten.”

In *Boi* is de zus van Nitzan het niet eens met zijn transitie. Ook Mares familie maakt

antwoord op deze schijnbaar simpele vraag.

05-10 Vluchtelingen helpen op Lesbos

Hoe gaat het er eigenlijk aan toe in de kampen, waar Syriërs hun eerste opvang vinden? René sprak met Perikles uit Griekenland, die zijn handen uit de mouwen stak op het eiland Lesbos.

of man.

02-10 Boeddhisme en de kunst van het vaderschap

Rob (37) is sinds een paar jaar met boeddhisme bezig en sindsdien probeert hij ook bewuster om te gaan met zijn vaderschap. René sprak met hem. “Het gezin is toch ook een beetje een mini-sangha.”

het haar moeilijk. "Mijn ouders hebben lang zoiets gehad van: nee, dat is niet waar. Ze bleven 'hij' zeggen. Nu heb ik een goede band met mijn vader. Ik heb wel flinke ruzie met mijn zus, ze vindt mij egocentrisch."

"Mijn moeder is zes jaar geleden overleden aan kanker. Op de overlijdenskaart wilde ik 'Ruben-Mare' genoemd worden. De priester noemde mij ook tijdens de begrafenis Ruben-Mare. Hij snapte het. Maar de rest van de familie heeft mij toen en in de rouwtijd erna compleet genegeerd, want ze vonden het moeilijk. En nu nog. Ze vinden het zó moeilijk, maar voor wie is het nu eigenlijk het moeilijkst?!"

"Ik ben mijn plek nog aan het zoeken," verzucht ze. "Ik ga naar de psycholoog, slik tegenwoordig ook antidepressiva. De oude angst dat ik niet mag zijn zoals ik ben, die zit heel diep. Maar ik zie het als naweeën. Wij komen van ver: een paar generaties geleden zaten alle transvrouwen nog in de prostitutie. Het zelfmoordcijfer is het hoogste onder transvrouwen, wist je dat? Ik heb er ook vaak aan gedacht, heb moeite om mezelf lief te vinden, te denken: alles is goed, ik kan dit, ik ben OK zo."

Gendervrijheid

Maar Mare geeft niet op. Ze droomt van een wereld waarin mannelijkheid en vrouwelijkheid gelijkwaardig zijn. Daarom richtte zij de stichting Platform Gendervrijheid op. "Die vormt de voorhoede van een evolutie richting een wereld waarin mensen vrij zijn te leven volgens hun eigen hart, in plaats van allerlei normen over lichaam en seksualiteit," vertelt ze.

Een van haar wensen is een concreet project voor mannenemancipatie, dat groeit vanuit mannen zelf, in samenwerking met het feminisme. "Het feminisme heeft veel facetten van de vrouwelijke identiteit en de positie van vrouwen helpen bevrijden. Dat is super. Maar de mannelijke identiteit en positie zijn nooit op een zinvolle manier bevroegd. Blijft een man thuis bij de kinderen, dan wordt er op hem neergekeken. Geen jongen die niet hoort: 'verman je, wees geen mietje, ballet is niet voor jongens'. Pff. Als een jongetje nagellak wil dragen: laat hem doen! Hij wordt echt geen homo, en zo wel, who cares?"

De poes komt nog eens kopjes geven. Mare is uitverteld. "Eigenlijk ben ik wel klaar met het transthema. Ik wil niet steeds hetzelfde verhaal vertellen. Het was een tijd heel intens, ik ging door die transitie en alle operaties... en dan gaat het leven verder. Ik ben zoveel meer dan dat!"

Ook Nitzan voelt het zo: "It's not such a big deal anymore," zegt hij aan het einde van de film, "you know?".

* Op verzoek van Mare is de naam Ruben gefingeerd

Print dit artikel

Bodhitv

Over Bodhitv

Nieuwsbrief, Facebook, Twitter, RSS

Contact

Colofon

Algemene voorwaarden

Gebruikers

Login

Wachtwoord vergeten

Registreren

Social media

Sitemap

Home

Bodhitv

Artikelen

Nieuws

Agenda

Algemeen

Zoek

Deze website, de inhoud en rechten zijn eigendom van de Boeddhistische Omroep Stichting